

Klub českých turistů informuje...

Z jednání orgánů KČT

Vedení KČT se sešlo ve středu 22. února v Brně na svém 36. jednání. Po schválení programu a zápisu z předchozího jednání byli členové Vedení informováni o proběhlých jednáních a akcích, jako je jednání Národní rady pro sport, Zimní sraz v Domažlicích a o přípravách na oslavy 130 let KČT a 100 let republiky. V bloku ekonomických informací byl projednán stav rozpočtu, připravovány dotace pro oddíly mládeže, projednán aktuální stav chat a nemovitostí a zejména získání pozemků pod našimi chatami v Krkonoších. Vedení bylo seznámeno s výsledkem sbírky Novoroční čtyřlístek. Hlavní část jednání byla věnována přípravě celostátní konference 2017 – složení programu a příprava jednacího a volebního řádu a materiálů pro delegáty. Na závěr jednání byla schválena předložená vyznamenání, podpora senátního návrhu zákona o ochraně přírody a krajiny. Na jednání byl přizván webmaster Ing. Michael Stanovský, aby přednesl odborné argumenty pro rozhodnutí o novém webu KČT, který je již připravován téměř dva roky. Pod vedením webmastera dokončí nový web malá pracovní skupina. KČT se připojí k mezinárodnímu Dni pěší turistiky 14. 5. 2017 zapojením pochodů, které se v tento den budou konat. Pořadatelé cyklosrazu S kolem kolem Prahy nezískali potřebnou podporu a akce se ruší. Náhradním celostátním cyklosrazem bude akce Na kole z Plzně na hrady v termínu

26.–28. 5. 2017. Klub vyzve odbory, aby se zapojily do akce Měsíc věží a rozhleden, zejména pokud se v jejich okolí vyskytuje věž nebo rozhledna již zapojená do této

akce. Klub nechá zhotovit nové průkazy metodických pracovníků.

Mojmír Nováček,
generální sekretář KČT

Ocenění a vyznamenání

Ústřední výbor KČT na svém jednání v prosinci 2016 schválil navržená vyznamenání:

Veřejné uznání II. stupně - diplom s medailí

- Anna Šafářová (KČT, odbor České Budějovice)
- Jaroslav Vosoba (KČT, odbor České Budějovice)
- Marie Wolfová (KČT, odbor Start Český Krumlov)
- Luděk Procházka (KČT, odbor Jindřichův Hradec)
- Vlasta Fürstová (KČT, odbor Strakonice)
- Jiří Balcárek ml. (KČT, odbor VHT TJ Spartak Přerov)
- Marta Čípová (KČT, odbor Šumperk)
- Miroslav Hruha (KČT, odbor Šumperk)
- Vojtěch Krejčí (KČT, odbor Šumperk)

Čestné uznání KČT

- Ing. Stanislav Nohejl (KČT, odbor Otava Písek)
- Jiří Balcárek st. (KČT, odbor VHT TJ Spartak Přerov)

Čestný odznak KČT

Jiří Franc (KČT, odbor Start Český Krumlov)

Z důvodu pozdějšího předání jsme dosud nezveřejnili vyznamenání, udělené v červenci 2016:

Veřejné uznání I. stupně - Čestný odznak Vojty Náprstka

- Werner Friedrich (KČT, odbor Union Cheb)

Všem oceněným děkujeme za dobrou práci pro KČT a českou turistiku a blahopřejeme k udělenému vyznamenání.

Mojmír Nováček, generální sekretář KČT

Změna cyklosrazu 2017

KČT, oblast Praha, zrušil mezinárodní cyklosraz S kolem kolem Prahy, který se měl konat v červenci 2017 z důvodu výpadku příjmů. Sekce cykloturistiky KČT nabízí účast na cyklosrazu Na kole z Plzně na hrady, který se z jednodenní akce prodlouží na akci třídní v termínu 26.–28. 5. 2017. Podrobnosti o akci sdělí předseda cyklosekce pan Josef Sýkora, tel. 777 924 904, sykora.kctbolevec@seznam.cz
Redakční rada Zpráv

XV. Český zimní sraz turistů v Domažlicích 9.-12. 2. 2017

Když v polovině ledna napadlo půl metru prašanu a mrzlo jen praštilo, ovládl nás pořadatelé optimismus. Jak se blížil termín srazu, obleva dávala tušit problém. Tlaková výše a studený sibiřský vzduch nám zakonzerovaly v okolí Čerchova alespoň čtvrt metru sněhu, i když místy zledovatělého. Jaký tedy byl XV. Český zimní sraz turistů v Domažlicích? Organizátoři se snažili, aby program uspokojil jak zájemce o lyžování a pěší turistiku, tak i milovníky folkloru, klasické hudby a vůbec zvědavé turisty. Pro účastníky byly připraveny suvenýry s logem srazu. Před zahájením srazu se ve čtvrtek ve 13 hodin uskutečnila první komentovaná prohlídka města. V 18 hodin starosta Domažlic Ing. Miroslav Mach přijal na radnici v obřadní síni pozvané hosty a této chvíle využil pro ocenění 6 neaktivnějších členů KČT Domažlice. Účastníci srazu se sešli na domažlickém náměstí. Poté, co radniční hodiny odbily 19 hodin, domažlický ponocný zazpíval svoji „...odbila 19. hodina...“. Na něho navázali fanfárou trubačí Okresního mysliveckého svazu v parádních uniformách. Následovaly krátké projevy hostů a předseda KČT Mgr. Vratislav Chvátal prohlásil sraz za zahájený. Ve 20 hodin se prokřehli turisté přesunuli do příjemně vytopeného sálu MKS, aby si vyslechli nefalšovaný chodský folklor. Bez nároků na honorář zahrála a zazpívala krojovaná Domažlická dudácká muzika. Potom byl promítnut krátký film o pozoruhodnostech města Domažlice a okolí.

Druhý den ráno byly přistaveny 3 autobusy, aby odvezly běžkaře do lyžařských stop. Jedna z tras vedla

Koncert v kostele Nanebevzetí Panny Marie

Památník bitvy u Domažlic (1431) na Baldovském návrší

Předání pořadatelské štafety

i z Bavorska přes bývalou železnou oponu do Capartic. Pěšáci se mohli vydat na 9 pěších tras do okolí Domažlic. Ke každé trase byl připraven popis a mapa s výškovým profilem. Hlavní trasa v pátek byla na Vavřinec, protože byl otevřen zdejší kostel Svatého Vavřince, ve kterém jsou díla od umělkyně Vladimíry Tesařové. Kdo zůstal ve městě, mohl se v 15 hodin vydat na 2. komentovanou procházku městem. Večer v 18 hodin byla v kostele Narození Panny Marie sloužena mše svatá. Po ní v 19 hodin se uskutečnil slavnostní koncert Pěveckého sboru Čerchovan a komorního orchestru Consortium Musicum.

Třetí den se opakovaly výjezdy lyžařů z Domažlic do Capartic a na bavorský Gibacht. Opakovaly se i pěší trasy. Tentokrát byla hlavní pěší trasa z Capartic na Čerchov. Přestože byla mlha, řada turistů vystoupila na Kurzovu věž. Opět se opakovala vycházka městem, která tentokrát vedla i do zrekonstruované části domažlického pivovaru. Večer od 19 hodin pak turisty už podruhé hostil sál MKS, kde se sešli na turistickém báli.

Ve 20 hodin byl tok hudby kapely Crystal přerušen, aby předseda sekce lyžařské turistky Otakar Boura zhodnotil zimní sraz. S účastníky srazu se také rozloučil starosta města Ing. Miroslav Mach a domažlickí turisté pak v zastoupení předsedy Petra Matějky a místopředsedy Karla Bílka přivázali svoji stuhu ke srazové štafety a předali ji příštím pořadatelům v roce 2019 – Polici nad Metují.

Poté předseda KČT Mgr. Vratislav Chvátal prohlásil sraz za ukončený. Ples pak ještě osvěžilo vystoupení tanečního souboru Avanti. Během bálu proběhla soutěž o ceny, které darovala řada podnikatelů i jednotlivců.

Poslední den, v neděli, byla pro účastníky uspořádána již počtvrté komentovaná vycházka městem. To se ale již mnozí s městem loučili, aby se do něho (snad) někdy zase vrátili. Ohlasy účastníků byly veskrze pozitivní. Mimo uvedený program proběhlo na Sokolišti zimní táboření.

Na závěr několik čísel. Celkový počet účastníků byl 525. Z toho bylo 52 Slováků, 4 Poláci a 2 Němci. O organizaci srazu se staralo 72 dobrovolníků z Domažlic, Klatov, Kdyně a Plzně. Pomáhali i Domaž-

lické městské lesy, domažličtí skauti a Sokolové. Sraz se uskutečnil ve spolupráci s Městem Domažlice a pod záštitou hejtmána Plzeňského kraje. Sraz finančně podpořily Město Domažlice, Regionální rozvojová agentura Šumava a ústředí KČT.

Mgr. Petr Matějka, předseda organizačního štábu srazu, kráceno
Redakční radou Zprávy

Moderní pěší trasy

Jednou z hlavních činností Klubu českých turistů je značení a údržba značení pěších turistických tras. V současné době se takto KČT stará o více než 40 tis. km pěších tras. Řada z nich vznikla před desítkami let a od té doby na nich bohužel došlo ke změnám směrem k horšímu – trasy, které dříve vedly lesem po pohodlných lesních cestách, byly z důvodu lesního hospodářství vyasfaltovány, jiné trasy, které vedly po okreskách s minimálním provozem, nyní křížují desítky aut za hodinu a v neposlední řadě v mnoha případech byly paralelně s pěšími trasami vyznačeny cyklotrasy, na kterých může docházet ke střetům mezi pěšími turisty a cykloturisty.

Z výše uvedených důvodů a na základě zkušeností ze zahraničí KČT přistoupil k tomu, že je třeba začít budovat moderní pěší trasy, které nejenže splní požadavky na pohodlí a bezpečnost pro pěší turisty, ale budou pro ně také zajímavé z hlediska přírodních a kulturně-historických atraktivit a současně jim umožní se na trase občerstvit, případně ubytovat a dopravit se na trasu veřejnou dopravou nebo zaparkovat auto na vyznačených místech. V Německu již v 90. letech byla zpracována a státem uznána norma na certifi-

kaci pěších turistických tras, která uvedené požadavky shrnuje. V roce 2011 tuto normu s drobnými úpravami přijala i Evropská asociace turistických klubů. V Německu je nyní podle německé normy certifikováno více než 460 pěších tras a v Evropě (převážně západní) je podle evropské normy certifikováno 11 dálkových pěších tras, přičemž je naplánována dvanáctá, která má vést okolo celého Středomořího moře. Podle dosavadních zkušeností vedla certifikace tras ke zvýšení návštěvnosti daného regionu, zvýšení tržeb místních podnikatelů (restaurace, penziony, cestovní kanceláře, turistické atraktivy), zlepšení spolupráce v oblasti cestovního ruchu na komunální a regionální úrovni a ke zviditelnění regionu.

KČT usiluje o to, aby se tento trend prosadil i v České republice. V loňském roce proto realizoval za finanční podpory Ministerstva životního prostředí projekt „Moderní pěší trasa jako nástroj environmentálně šetrného turistického ruchu“, v jehož rámci formuloval českou normu na certifikaci pěších tras, která vychází z normy evropské, ale je přizpůsobena českým podmínkám. Tato norma byla představena na závěrečné konferenci určené pro zástupce krajů a příslušných

ministerstev a bude dále prosazována do českého legislativního procesu.

A v čem spočívá uvedená norma? Týká se hodnocení jednak vícedenních tras (tzv. TOP trasy dálkové s min. 3 denními etapami a celkovou délkou min. 50 km) a jednak tras jednodenních (tzv. TOP trasy jednodenní s délkou 10-25 km). U těchto tras se posuzují kritéria v následujících tematických oblastech:

- Formát cesty – jaký je povrch turistické trasy (přírodní, zpevněný, asfaltový, špatně schůdný)?
- Turistické značení – je pro turistu trasa dostatečně značená (ukazatele, pásové značení)?
- Příroda a krajina – jaké přírodní a krajinné atraktivy trasa nabízí?
- Kultura – setká se turista s kulturními atraktivitami?
- Civilizace – je na trase možnost odpočinku, občerstvení nebo nějaké případné rušivé elementy?
- Bezpečnost – jsou na trase zajištěna všechna bezpečnostní opatření?
- Dostupnost – je trasa napojena na prostředky hromadné dopravy?
- Ubytovaní – jsou k dispozici možnosti přenocování?
- Servis a informace – je možné využít službu přepravy zavazadel a existují na trase informační tabule?

U některých kritérií jsou stanoveny hraniční hodnoty, které trasa nesmí překročit (např. min. 30 % trasy po přírodním povrchu, max. 25 % trasy po asfaltu, resp. max. 3000 m po asfaltu v kuse apod.), nebo musí trasa získat minimální počet bodů za splnění daného kritéria (např. rozmanitost krajiny, kulturně-historické zajímavosti, občerstvení, dostupnost apod.).

Cílem je zlepšení celkového prožitku turisty na trase a naopak eliminace rušivých prvků tak, aby si turista v přírodě co nejvíce odpočinul od všedních starostí současného světa a načerpal novou energii. I bez uzákonění této normy KČT již v uplynulých letech realizoval aktivity vedoucí ke zlepšení vybraných tras. Jednou z nich je Stezka podél Lužnice, která vede od pramene Lužnice v Rakousku až k jejímu ústí do Vltavy v Týnu nad Vltavou a měří 230 km. Stezka podél Lužnice byla navržena tak, aby co nejvíce odpovídala evropské normě a v případě získání potřebných finančních prostředků mohla být bez větších zásahů certifikována. V současné době lze říci, že uvedená kritéria splňuje poslední úsek, tzv. Dolní Lužnice od Tábora do Týna nad Vltavou v délce cca 50 km. Další aktivitou je Hřebenová trasa Krušných hor vedoucí z Háje u Aše přes hřebeny Krušných hor a Labské pískovce až do Děčína. U této trasy, dlouhé téměř 300 km, byl proveden terénní průzkum a stanovena doporučení na úpravu trasy, aby mohla být v budoucnu také certifikována. V současné době je dále tzv. východní část Hřebenovky mezi Božím Darem a Děčínem – Ústecký kraj má již částečně zpracovanou projektovou dokumentaci a hledá finanční prostředky na vlastní realizaci.

O tu mj. stojí také německý partner Tourismusverband Erzgebirge e.V., který spravuje paralelní trasu Kammweg vedoucí po německé straně Krušných hor. Propojením české Hřebenovky a německé Kammweg by tak vznikl unikátní přeshraniční produkt cestovního ruchu, který by mohl pomoci zlepšit image Krušných hor, přispět k zápisu krušnohorského hornictví

na seznam UNESCO, přinést nové podnikatelské příležitosti do odlehklých krušnohorských obcí s vysokou nezaměstnaností, apod. Jaké jsou vaše zkušenosti s pěšími trasami v Česku? Máte náměty na zlepšení? Podělte se o ně s námi. Pište nám na e-mail baca@kct.cz. Zasláné náměty budou projednány v příslušných komisích.

Ing. Zdeňka Šrédlová,
manažerka projektu

KČT, oblast Vysočina, si připomíná čtvrtstoletí od svého založení 1992-2017

KČT, oblast VYSOČINA, tento střední článek ve struktuře KČT, který sdružuje odbory rozvíjející svou rozsáhlou turistickou a společenskou činnost na území celého Kraje Vysočina, vznikla před čtvrtstoletím. Ustavující konference oblasti KČT VYSOČINA se konala dne 18. 3. 1992 v Jihlavě. U zrodu oblasti s výstižným, jednoznačným a nepochybnitelným názvem Vysočina stálo 17 odborů KČT z okresů Jihlava a Žďár nad Sázavou, v nichž bylo registrováno celkem 941 členů. Ve stejném roce vstoupil do oblasti ještě KČT Humpolec, později se postupně přidávaly odbory z dalších vysočinských okresů. V závěru roku 1995 se přihlásilo pět odborů z okresu Třebíč, v roce 2001 se registroval další odbor z Pelhřimovska, v roce 2002 tři odbory z okresu Havlíčkův Brod a později se přidaly zbylé váhající odbory z okresu Pelhřimov.

V současné době má oblast KČT VYSOČINA 1765 členů ve 23 odborech KČT.

Náplní činnosti výkonného výboru byla od samého začátku součinnost turistických akcí v oblasti,

zajištění účasti na těchto akcích, metodická činnost, pořádání školení a seminářů vedoucích a cvičitelů turistiky, práce s mládeží, značení turistických tras, vedení klasifikace, výkonnostní odznaky. Významným a nelehkým úkolem pro oblastní výbor bylo umožnit vstup i dalším odborům do oblasti, což bylo postupem let naplněno.

První zasedání oblastního výboru se uskutečnilo v dubnu 1992 v Jihlavě, volby do oblastního výboru se postupně konaly v letech 1998, 2003, 2007, 2011 a 2014. Oblast KČT VYSOČINA sídlila od r. 1992 do r. 2002 v Jihlavě na adrese Srázná 16, v roce 2003 byla provedena změna sídla, které se do současné doby nachází v Jihlavě na adrese Na Kopci 22. Kancelář oblasti byla zřízena v prosinci roku 2004 v Jihlavě v Agrodome, Fritzeva 4, od září 2005 byla přemístěna do prostor budovy Autobusového nádraží ICOM v Jihlavě a od března 2012 dosud je kancelář v Jihlavě v prvním poschodí rodinné vilky v Erbenově ul. č. 2. Oblastní výbor KČT VYSOČINA se zde schází pravidelně každé druhé úterý v měsíci.

Aktivity v KČT, oblast Vysočina

Kalendář turistických akcí je vydáván nepřetržitě od r. 1992, v barevném provedení od r. 2003, redakční rada koordinuje akce na základě hlášenek došlých z odborů. Kalendář je distribuován zdarma všem členům, do informačních center v Kraji Vysočina i dalším zájemcům.

Zahájení jarní turistické sezony v oblasti KČT Vysočina (ZJTS) se těší velkému zájmu všech příznivců turistiky. Tato slavnostní a velmi významná akce, kterou se KČT

prezentuje na veřejnosti, se koná pokaždé na jiném místě v Kraji Vysočina, odbory KČT se v pořadatelství střídají. V roce 2017 se ZJTS uskuteční 18. 3. v Třebíči a v roce 2018 v Jihlavě.

Výjezdní semináře cvičitelů a vedoucích turistiky se konají vždy v polovině října.

Školení nových cvičitelů a vedoucích turistiky je pořádáno dle zájmu zpravidla jednou za tři roky. **Zájezdy pro členy KČT, oblast Vysočina** – oblíbené jsou zájezdy *Za posledním puchýřem roku* nebo zájezdy do Alp s náplní náročné vysokohorské turistiky, k nezapomenutelným akcím patří *Zájezdy na oslavu 110. výročí založení KČT do Jilového u Prahy* a ke 120. výročí KČT do Prahy, kdy bylo pro velký zájem turistů z Vysočiny vypraveno dokonce několik autobusů. V letech 2001 a 2006, kdy se konala mezinárodní akce Eurorando, byly vypraveny zájezdy do Podyjí a do Českých Budějovic. Zúčastnili jsme se *Olympiády IVV v Plzni*, nechyběli jsme na *Zimních ani Letních celostátních srazech turistů*. Oblast se v minulosti organizačně podílela na pořádání *Posledního puchýře v Telči* v r. 1995, *Zimního srazu turistů ve Žďáře nad Sázavou* v r. 2007 a *Posledního puchýře v Humpolci* v r. 2013.

Soutěže. Kolektivy i jednotlivci se v minulosti zapojili do celostátní soutěže – *Turisté na pomoc přírodě*

a *kulturním památkám*, kde naši členové při vyhodnocení vždy obsazovali čelná místa. V současné době se řada odborů velmi aktivně podílí na akci *Čistá Vysočina*.

V oblasti se od roku 2003 pravidelně vyhlašuje soutěž *Nejvýkonnější pěší turista KČT Vysočina* a od roku 2012 také *Nejvýkonnější cykloturista KČT Vysočina*.

Rodinná turistika je přirozenou součástí činnosti mnoha odborů. V současné době jsou v oblasti zaregistrovány čtyři turistické oddíly mládeže (TOM).

Od roku 2004 se v oblasti pravidelně koná akce *Novoroční čtyřlístek*. Tato akce spojená s dobročinnou sbírkou se stala tradicí, finančním příspěvkem jsme již podpořili nevidomé, vozíčkáře a nyní přispíváme na bezbariérové úpravy v chatách KČT. Seriálem akcí *Vystup na svůj vrchol* jsme přispěli na výstavbu Bezručovy turistické chaty v Beskydech, v minulosti jsme podpořili výstavbu chat v Prášilech a na Skalce.

Značení turistických tras. O značení a údržbu pěších turistických tras se na Vysočině stará 101 značkařů, kteří obhospodařují 3112 km TZT, vyvěšují a obnovují 4073 směrovek a tabulek, 98 turistických vývěsních map ve stojanech a rámech a 326 ocelových a dřevěných rozcestníků. Značkaři na Vysočině jsou organizováni v sedmi značkařských

obvodech – Havlíčkův Brod, Jihlava, Měříň, Pelhřimov, Telč, Třebíč a Žďár na Sázavou. Značkaři udržují a obnovují nejen stávající tradiční turistické trasy, ale vyznačují i nové projekty – v r. 2001 vznikl *Jihlavský turistický okruh*, v r. 2004 *NS Špičák*, v r. 2005 *NS Sobiňov*, v r. 2006 *NS Josefa Klementa, Cesta Gustava Mahlera* vznikla v r. 2007, *Cesta Josefa Toufara* v r. 2009, v r. 2011 byla slavnostně otevřena *NS Bohuslava Reynka* a v r. 2013 byla nově vyznačena trasa přes *Dolní Vilémovice, rodiště Jana Kubiše*. Revitalizace *Naučné stezky Čeřínek* v r. 2016 je výsledkem spolupráce vysočinských turistů s městysem Dolní Cerekev. Značení finančně podporuje Kraj Vysočina. Do Síně slávy české turistiky byly uvedeny čtyři osobnosti z Vysočiny – Mg.Ph. František Srdínko v r. 2011, Josef Marek v r. 2013, Ing. Jan Kodaj v r. 2015 a Ing. Oldřich Kocian v r. 2016, a dva odbory – KČT, odbor Čeřínek Jihlava v r. 2011 a KČT, odbor Havlíčkův Brod v r. 2013. Zabýváme se i dokumentací naší rozsáhlé činnosti – *Sborník Historie a současnost KČT Vysočina* byl vydán v r. 2008, celá řada odborů průběžně nachystala u příležitosti oslav svých jubileí velmi zajímavé a reprezentativní almanachy, vytváříme videoprezentace a archiv fotografií.

K výročí 25 let existence KČT, oblast Vysočina, vznikly dřevěná turistická známka a turistická nálepka. Přejme všem turistům v oblasti KČT VYSOČINA, ať jim to i v dalším čtvrtstoletí dobře šlape!

Ing. Míla Bradová

Zdravice vratislava chvátala, předsedy kčt, k 155. Výročí založení sokola

Vážení členové České obce sokolské, s potěšením vás zdravím v roce 155. výročí založení Sokola a za Klub českých turistů se řadím do symbolického zástupu gratulantů, abych vyjádřil velký dík za dlouholetou vzájemnou spolupráci a podporu. Je historickou skutečností, že bez osvíceného přístupu a iniciativy sokolských funkcionářů Dr. Viléma Kurze st. (předsedy Národní jednoty Pošumavské) a Dr. Františka Čížka (předsedy Národní jednoty Severočeské) by Klub českých turistů nevznikl – určitě ne již v roce 1888. Činnost Sokola i KČT vychází z bohatých vlasteneckých tradic a oba spolky vždy dbaly na realizaci všestranného programu s pozitivními vlivy na komplexní rozvoj osobnosti členů. Po vzniku samostatné republiky v roce 1918 se Sokol i KČT staly pevnou součástí demokratického prostředí mladého československého státu. K významné vzájemnosti, spolupráci a podpoře došlo v průběhu 2. světové války a později až do sjednocení tělovýchovy, kdy Klub českých turistů vytvořil zázemí a napomáhal v činnosti činovníkům tehdy zakázaných spolků, jako byl Sokol nebo Skaut. Přeji sokolům zdravé tělo i zdravý duch a do dalších let mnoho radosti při naplňování všestranného

tělovýchovného, sportovního a kulturního programu pro členy i veřejnost. Nazdar!

Vratislav Chvátal
předseda Klubu českých turistů

Společenská kronika

Zemřel JUDr. Jiří Navrátil

Každý z nás je smutný, ztratí-li dobrého přítele. Je-li vám nad osmdesát, ztrácíte bohužel těch přátel kolem sebe již hodně. Přesto je však taková ztráta někdy nesmírně těžká. To je v případě, že někoho znáte nejen z toho, co jste spolu prožili, ale znáte jeho životní filozofii, jeho životní postoje a projevy jeho statečnosti. Takovým člověkem pro mě byl JUDr. Jiří Navrátil.

Poznal jsem ho poměrně pozdě, až po sametové revoluci. A dokonale ještě o pět let později, v roce 1995. Tenkrát KČT připravoval smlouvu o spolupráci s Junákem a on byl tehdy jeho starostou. Po několika schůzkách jsem poznal dobře jeho názory na roli spolků, jako jsou Junák, KČT a Sokol v těžce se obrozující české společnosti. V té společnosti, která od roku 1939, s nepatrnou přestávkou po druhé světové válce, až do roku 1989 žila 50 let v nesvobodě. Nejprve při německé okupaci a potom po ná-

stupu komunistické diktatury. Tehdy jsem poznal, jak se naše názory na další vývoj u nás shodují a že se musíme vzájemně podporovat. A pochopil jsem, že s ním uzavírám nejen smlouvu o spolupráci s KČT, ale také nepsanou osobní smlouvu, jak se říká, „na život a na smrt“. A právě tehdy jsme se sešli v Tyršově domě tři: Jirka Navrátil, tehdejší starosta Sokola, JUDr. Jiří Jánoš a já. Naše tři spolky, které patří historicky k nejstarším v naší zemi, měly tehdy podobné problémy: pokoušely se získat zpět ukradený majetek, naučit se s ním hospodařit a odstranit z myšlení našich členů některé návyky, které v nich vypěstovala nedávná diktatura. Již tehdy jsme nebyli nejmladší. Já jsem byl šedesátník, Jirka Jánoš sedmdesátník a Jirkovi Navrátilovi táhlo již na osmdesátku. Co jsme si slíbili, to jsme pak také dělali, vzájemně jsme se informovali a podporovali ve svých snahách. Velmi jsem si vážil zkušeností obou starších přátel a moc jsem si přál, abychom takto vydrželi co nejdéle. První nás opustil Jirka Jánoš. Přátelství mezi mnou a Jirkou Navrátilem pak vydrželo až do jeho smrti dlouhých dvacet dva let. Za tu dobu jsem se postupně z rozhovorů s Jirkou Navrátilem dověděl jeho osobní historii. Byla to historie statečného muže, který se vždy dokázal správně orientovat ve složitých životních situacích. A orientoval se tak, že vždy stál na té demokratické straně zápasu proti utlačovatelům. Právě proto byl vyslýchán koncem války na Gestapu, prošel nápravnými tábory a musel pracovat v rámci Todtovy organizace v Říši. Utekl a aktivně se ještě stačil zúčastnit Pražského povstání, kde skauti zajišťovali spojení mezi roztržitými ohnisky českého